A°. 1847. N°. 229.

Opregte Woensdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 29 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van den Zondag, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

FRANKFORT, 26 September.

Nadere brieven uit Athene van den 12den September melden, dat in de eerste dagen dezer maand eenige officieren van het grieksche leger, onder welke de luitenant-kolonel *Pharmakis*, en de majoors *Botzaïtis* en *Botzaris*, in de omstreken van Naupactos, tegen de regering waren opgestaan, en de ingezetenen onder de wapenen hadden geroepen. Echter was de generaal *Mamuris*, een van 's Konings adjudanten, tegen de insurgenten opgerukt en had hen bij Zalisa verslagen. Het berigt van het overlijden van den generaal *Griziotis*, op het eiland Chio, had zich niet bevestigd. Op Euboea was toen alles rustig. — Men zeide, dat de insurgenten in Albanie in den laatsten tijd weder voordeelen behaald hadden.

— Brieven uit Messina van 6 dezer, behelzen nog vele bijzonderheden over de aldaar op den 1sten September voorgevallene onlusten. Naar luid derzelve, was eene bende, met jagtgeweren gewapend en eene roode met een wit kruis voorziene vlag met zich voerende, des avonds ten 6 ure, bij het tuighuis verschenen. Onder het geroep van *leve de constitutie!* werden eenige manschappen der wacht bij dat gebouw nedergeschoten. De aldaar gestationneerde troepen ontvingen echter spoedig versterking, waarna op verschillende punten een hevig gevecht ontstond. Er werd ook van alle kanten uit de huizen geschoten. In eene kazerne der gendarmerie werden de soldaten door eenige insurgenten in bedwang gehouden. Spoedig echter rukten twee regimenten infanterie aan, doorkruisten de straten, en herstelden de orde. De opstandelingen, ten getale van 200, hadden 26, de troepen 20 man aan dooden en gewonden verloren. Voor 't overige was het gevecht van zeer korten duur geweest. Men weet, dat de insurgenten voornemens waren, op zekeren maaltijd, waarop zich een veertigtal van de voornaamste legerhoofden moesten bevinden, al de aldaar vereenigde officieren gevangen te nemen, of nedertesabelen. Thans verneemt men, dat men was overeengekomen, dat een der zamengezworenen, bij gelegenheid van het brengen van een toast aan den Koning, *Leve Pius IX*, zou roepen, waarop de opstand eenen aanvang zou nemen. De insurgenten schijnen de openbare kassen in beslag te hebben willen nemen, om zich van de daarin aanwezige gelden te bedienen, ter ondersteuning der armen-klasse en voorts om de geheele bevolking van Messina te wapenen, en deze in staat te stellen, om de troepen van Koning *Ferdinand* het hoofd te bieden. Ook hadden zij het voornemen gehad, om zich van de vrouwen en kinderen der officieren meester te maken, en deze als gijzelaars houden, ten einde zich de sleutels der forten te doen overleveren. Het teeken van den opstand werd echter te vroeg gegeven, waarschijnlijk, omdat de maaltijd twee uren vroeger was begonnen dan men gedacht had, hetgeen de onderneming had doen mislukken. Intusschen ontsnapte de te Messina bevelvoerende generaal slechts met groote moeite, en onder het wegrijden, werd zijn koetsier van den bok geschoten. Het schijnt, dat de zamengezworenen gerekend hadden, dat zij hulp uit Calabrie zouden ontvangen, hetgeen echter niet geschied is. Ook schijnt het zich te bevestigen, dat de bevolking van Messina over het algemeen geen deel aan den opstand heeft genomen.

— Men meldt uit Rome, van den 16den dezer, dat er tegen de proclamatie van den staatssecretaris *Ferretti*, na de laatste oproerige bewegingen in die stad, een protest is openbaar gemaakt, waarin men zich zoekt te regtvaardigen, en voornamelijk tegen de beschuldiging opkomt van oproerige kreeten te hebben aangeheven. Intusschen wordt de houding der regering door de gematigden zeer geprezen. Alleen schijnt men gewenscht te hebben, dat het bewind de door hetzelve vastgestelde maatregelen met eenige meerdere veerkracht had doorgezet. In de provincien van den Kerkelijken Staat heerschte bij voortduring eene sterke gisting, daar hier en daar, even als te Rome, vele personen, te regt of ten onregte, beschuldigd werden van de pogingen te ondersteunen van de partij, die tegen den staatkundigen vooruitgang gestemd is. Zoowel te Rome, als in de provincien, waren door een aantal personen belangrijke giften, tot uitrusting der nationale garde, verstrekt. — Ook had de Paus een fonds van 1800 scudi, dat vroeger tot het verstrekken van gratificatien aan afgetredene ambtenaren bestemd was, tot dit einde aangewezen.

— Te Livorno was het den 17den weder zeer rustig, en hadden alle volksverzamelingen opgehouden. Het nieuwe reglement, omtrent de burgerwacht, was afgekondigd, en had weinig bijval gevonden, vooral omdat de regerende Vorst zich daarbij het regt heeft voorbehouden, om de dienst der burgerwacht naar goeddunken te schorsen, en dat de burgers hunne wapenen niet zullen mogen behouden, maar die, telkenmale na daarvan gebruik te hebben gemaakt, in bewaring van daartoe bepaaldelijk aangestelde officieren zullen moeten afgeven.

— Het dagblad van Augsburg behelst het navolgende berigt, gedagteekend uit Turin, van den 20sten September: „ Ik haast mij om u medetedeelen, dat Z. H. de Paus een eigenhandigen brief aan den Keizer, en een tweeden aan de Keizerin *Maria Anna* van Oostenrijk geschreven heeft, om het misverstand, betrekkelijk Ferrara, tot wederzijdsche bevrediging te vereffenen. Te Rome voedde men de hoop, dat 's Pauzen schrijven het gewenschte gevolg zou hebben, en geloofde men des te meer daarop te kunnen rekenen, omdat het schijnt, dat de graaf *v. Lutzow* dien maatregel heeft goedgekeurd. Naar men verneemt, zoude hetgeen thans door den Paus is voorgesteld, even zeer als het laatste antwoord van den kardinaal - staatssecretaris van den 4den dezer, de eigenlijke regtsvraag, nopens het bezetten van Ferrara, in het midden laten, en alleen de strekking hebben, om het status quo, zoo als het voor de laatste versterking van het garnizoen van Ferrara bestond, te herstellen; en wel in dier voege, dat de wachtposten van de stad niet door de burgerwacht, maar door manschappen van de zwitsersche troepen zouden bezet worden, vermits op deze wijze niet slechts alle mogelijke botsingen vermeden, maar tevens de goede verstandhouding der beide bezettingen verzekerd zouden worden, waardoor tevens krachtdadig, tot bevordering der krijgstucht, zou worden bijgedragen. Indien men uit het tot nog toe bekende eene gevolgtrekking kan maken, zoo laat het zich aanzien, dat Oostenrijk, wanneer slechts de roomsche Stoel hetzelve het regt tot het bezetten van Ferrara niet betwist, aan deze voorstellen gehoor zal geven."

— Men meldt uit Lucern van den 23sten dezer, dat onlangs aldaar eene conferentie is gehouden van mannen van de partij der kantonnale regering toegedaan en die bekend staan als op de menigte veel invloed uitteoefenen. Onder anderen zou daarin besloten zijn, om eene proclamatie aan het volk aftekondigen, en hetzelve daarbij aantesporen, om alles voor de zaak des geloofs opteofferen, en tot het einde te volharden.

De regeringsraad van het kanton Schaffhausen heeft besloten, den Grooten-raad voortestellen, om bij den Landdag voor de aantewenden dwangmaatregelen tegen het afzonderlijke Verbond te stemmen.

— Men verzekert, dat de oostenrijksche regering op de Weener beurs van den 18den voor een bedrag van *f* 4,600,000 aan spoorweg-actien heeft ingekocht, en dat er nog verdere belangrijke inkoopen moeten plaats hebben.

— Het berigt van het overlijden van den griekschen minister *Kollettis* heeft in Beijeren een zeer ongunstigen indruk gemaakt.

— Bij besluit der Wurtembergsche regering van 20 September jl. zijn de regten van uitvoer der graan en meelsoorten belangrijk verminderd.

PARIJS, 26 September.

De minister van financien, de heer *Dumon*, is sedert eenigen tijd weder in deze hoofdstad en van dat oogenblik af zijn, naar men verzekert, de onderhandelingen over de aanstaande leening van 350 millioenen op nieuw aangevangen en ijverig voortgezet. Men dacht, dat de Bank van Frankrijk en de depot- en consignatie-kas elk voor 50 millioenen aan de operatie zouden deelnemen, waardoor het aandeel, 't welk in het openbaar zal moeten worden aanbesteed, aanzienlijk zal worden verminderd.

Van eene ministeriele zijde wordt verzekerd, dat de nieuw-benoemde voorzittende minister, de heer *Guizot*, zich thans bezig houdt met het beramen van maatregelen, welke tot verbetering van de geldmarkt en het ophouden der steeds voortdurende financiële crisis zullen kunnen leiden. Men berigt dienaangaande, dat hij van den heer *d'Argout*, directeur der fransche Bank, de zekerheid heeft erlangd, dat de cours van de escompte eerlang zal worden verminderd. Mogt dit het geval zijn, en de minister *Dumon* in de gelegenheid worden gesteld, om de negotiatie der 350 millioenen tot het voorjaar van 1848 uittestellen, dan houdt men het er voor, dat de heer *Guizot* grootelijks kans heeft om in zijn voornemen te slagen.

— Het dagblad van Marseille behelst, onder dagteekening van 24 September, nadere berigten, nopens den stand der zaken in Italie. De insurgenten in Calabrie schijnen dagelijks nieuwe voordeelen te behalen, en aldaar te lande moet een scherp gevecht zijn geleverd, tusschen de troepen van den generaal *Nunziante* en de bende, onder aanvoering van het opperhoofd der muiters, den bekenden *Romeo*. Het aantal der koninklijke troepen wordt als vrij aanzienlijk opgegeven, en zelfs wordt verzekerd, dat de voornoemde generaal vijf sterke battaillons onder zijne bevelen had. Desniettegenstaande heeft hij de insurgenten niet kunnen ten onder brengen. Deze laatsten hebben wonderen van dapperheid en stoutmoedigheid verrigt, en men spreekt van meer dan 300 koninklijke soldaten, onder welke een kolonel en een kapitein, die in dat gevecht zouden zijn gesneuveld. De insurgenten zouden echter mede, zoo aan dooden als gekwetsten en gevangenen, tamelijk gevoelige verliezen hebben geleden. Na den slag, heeft *Romeo* den generaal *Nunziante* doen afvragen, of hij tot eene uitwisseling der gevangenen wilde overgaan, 't welk echter door dezen laatsten is afgeslagen, met de verklaring, dat de zaken thans te ver waren gekomen en dat hij onmiddelijk de krijgsgevangenen had doen doodschieten. *Romeo* zou daarop onmiddelijk last hebben gegeven, om ook de gevangene soldaten van het koninklijke leger een gelijk lot te doen ondergaan.

De Koning van Napels heeft, zoo men verzekert, zijne ontevredenheid aan den dag gelegd over de voortvarendheid van den generaal *Nunziante*. Dit legerhoofd heeft zich echter beroepen op de bepaalde bevelen, welke hem in der tijd deswegens door de hooge regering zijn gegeven.

Nopens den stand van zaken in Sicilie, behelzen de dagbladen van Marseille niets bijzonders. Het schijnt uiterst moeijelijk, om dienaangaande iets met zekerheid te vernemen. De brieven, welke uit dat oord komen, laten zich niet uit over de staatkundige aangelegenheden. — Deze worden meermalen opengebroken, en welligt houdt deze omstandigheid menigeen terug, om over de staatkundige gebeurtenissen van den dag uitteweiden.

Dezelfde dagbladen deelen berigten uit Livorno mede, inhoudende, dat de Groot-Hertog van Toscane geenszins voornemens was, om van den door hem ingeslagen vrijzinnigen weg af te wijken. Die berigten doen het voorkomen, alsof tusschen het toscaansche gouvernement en het volk de meest gewenschte overeenstemming heerschte. Zelfs wordt verkondigd, dat de Groot-Hertog gehoor zou hebben gegeven aan de vertoogen, die hem, ten aanzien der jongste ordonnantie, betreffende de zamenstelling der nationale garde, waren ter hand gesteld; — dat hij zijn vroeger besluit had herroepen en eene nieuwe ordonnantie uitgevaardigd, geheel in overeenstemming met de door den Paus in het organieke besluit voor de pausselijke nationale garden ontwikkelde grondbeginselen.

Uit Milaan wordt gemeld, dat de gouverneur dier stad het noodzakelijk heeft geacht, ten einde de opgewondenheid der menigte zoo mogelijk te doen bedaren, om den graaf *Bolza* te ontzetten als opperhoofd der politie, wegens de ongeoorloofde en al te gestrenge maatregelen, welke door hem en zijne onderhebbende ambtenaren, bij gelegenheid der jongste oproeren, waren genomen. — De graaf *Bolza* staat reeds sedert 1814 bekend als een onverzoenlijke vijand van allen, die slechts eenigzins overhellen tot vrijzinnige denkbeelden, en uit dien hoofde is de menigte reeds sedert lang allerongunstigst te zijnen aanzien gestemd.

Uit alhier ontvangene bijzondere brieven blijkt, dat de kardinaal *Ferretti* eene commissie van ingenieurs heeft gezonden naar Civita-Vecchia, om de plaatselijke gesteldheid aldaar optenemen en verslag intedienen nopens de werken, die zullen behooren te worden aangelegd of hersteld, ter verdediging van de stad en haven. Het pausselijke gouvernement is voornemens, om de fortificatien aan den zeekant aanzienlijk te vermeerderen en van een aantal stukken geschut te voorzien. Men spreekt ook van aanzienlijke vergrooting van het arsenaal en der constructie-dokken. De bovenvermelde commissie zal, naar men verzekert, eerlang eene reis naar Frankrijk ondernemen en de voornaamste zeehavens van dat Rijk bezoeken. Reeds vroeger heeft men gesproken van het ontwerp van den kardinaal *Ferretti*, ter inrigting eener zeemagt, en de thans medegedeelde berigten hebben menigeen in het denkbeeld versterkt, dat werkelijk de kardinaal zich bezig houdt met het beramen van maatregelen tot het organiseren der pausselijke marine.

Uit Genua wordt gemeld, dat de minister van oorlog en van marine, de heer *Villafranca*, den 10den September in die stad was aangekomen, om het oog te houden over de bewapening en bemanning van een smaldeel, bestaande uit 4 oorlogschepen, welke, op last van de sardinische regering, in de Middellandsche-Zee zullen kruissen.

— Men wilde weten, dat de gouverneur-generaal *ad interim* der algerijnsche kolonie aan de fransche regering berigt heeft doen toekomen, dat zijne spionnen hem in het zekere hebben medegedeeld, dat zich bij *Abd-el-Kader* thans een engelsche agent bevindt, die met eene bijzondere lastgeving schijnt te zijn voorzien. Deze tijding schijnt, hoewel zij nog allezins bevestiging behoeft, alhier een tamelijk ongunstigen indruk te weeg gebragt te hebben.

— De berigten van 21 September uit Madrid houden in, dat de minister *Salamanca* den vorigen dag in den raad der ministers had voorgezeten en in denzelven de ontwerpen van wet, betreffende de goederen, genaamd *propios*, de regten van in-, uit- en doorvoer en de geestelijkheid had ingediend. Eerlang werd de openlijke mededeeling dezer belangrijke besluiten te gemoet gezien.

De generaal *Mendez Vigo* is tot kapitein-generaal van Madrid benoemd, en heeft een bezoek gehad van de gezamenlijke officieren van de bezetting dier hoofdstad.

Vroeger is, bij wijze van gerucht, medegedeeld, dat

het spaansche gouvernement naar de grenzen bevelen had gezonden, om den generaal *Espartero* te beletten op spaanschen bodem te komen. Het blijkt thans, dat dit gerucht ongegrond is geweest. Integendeel werd laatstelijk in Madrid verzekerd, dat de generaal *Linage* last had bekomen, om zich naar Londen te begeven en den generaal *Espartero* te bewegen, om ten spoedigste naar Madrid overtekomen. Reeds moet de voormalige adjudant van den gewezen Regent, de generaal *Ignacio Gurrea*, zich in Madrid bevinden, 't welk velen deed vermoeden, dat *Espartero* spoedig zou volgen. Anderen geloofden, dat *Espartero* dien generaal naar Madrid had gezonden, om den raad intewinnen van zijne staatkundige vrienden en aanhangers, nopens hetgeen hem te doen stond. — Het fransche gouvernement heeft voor eenigen tijd het verzoek van den voormaligen Regent, om zich met der woon in Bordeaux te mogen vestigen, waar hij nabestaanden heeft, afgeslagen.

De geruchten, omtrent de wijziging van het tegenwoordige ministerie *Salamanca*, hielden op den 21sten September in Madrid stand. Van de eene zijde werd medegedeeld, dat de heer *Salamanca* zelf voornemens was om aftetreden; van eene andere zijde, dat de voorzitter alleen zou aanblijven en alle overige bewindslieden aftreden; weder anderen verzekerden, dat de generaal *Narvaez* tot hoofd van het bewind zou worden benoemd. Zelfs het spaansche ministeriele dagblad scheen te gelooven aan eene spoedig op handen zijnde verandering van het ministerie en verkondigde, dat uit al de deswegens in omloop zijnde berigten genoegzaam blijkt, dat de nieuw-benoemde ministers niet kunnen aanblijven en geenszins het vertrouwen der menigte bezitten. — Het laatstgemelde dagblad laat zich steeds in heftige bewoordingen uit over de door het britsche gouvernement gevoerde staatkunde, en blijft voortdurend met kracht aandringen op het terugroepen van den gezant *Bulwer*.

Men verzekerde steeds in Madrid, dat de spaansche Koningin voornemens bleef, om een besluit uittevaardigen, waarbij aan de leden van het vorstelijke geslacht, die zich thans buiten Spanje bevinden, bepaaldelijk zal worden verboden, om, zonder daartoe verlof te hebben erlangd, de spaansche grenzen overtetrekken.

— Bij het mandament, 't welk de aartsbisschop van Parijs dezer dagen heeft uitgevaardigd, en bij 't welk openbare gebeden zijn voorgeschreven voor den tegenwoordigen Paus *Pius*, wordt verklaard, dat de zoodanigen, welke zich steeds voorstelden, dat het kerkelijk oppertoezigt en beheer steeds in strijd waren met de wettige vrijheden der volken, door het voorbeeld, 't welk de Paus aan Italie heeft gegeven, wel overtuigd zullen zijn geworden van het tegendeel. De prelaat begeeft zich niet in eene breede ontwikkeling van hetgeen onder deze vrijheden kan en moet worden verstaan, maar meent toch te kunnen verzekeren, dat de fransche geestelijkheid in 1789 bewijzen heeft gegeven van vrijheidszin en zucht om tot verbetering mede te werken, en in 1811 van tegenstand tegen de alleenheersching en het geweld van *Napoleon*. — Hij stelt als zeker, dat de vrijheid, te regter tijde en met wijsheid aan de volken verleend, de kracht van den troon versterkt en dat de Paus daarmede zijne regten als souverein heeft bevestigd. Hij vermeent, dat men uit dien hoofde gebeden ten Hemel moet opzenden, opdat hij in het volvoeren zijner ontwerpen moge slagen, en dat deze niet alleen zullen mogen strekken tot het bevorderen van nuttige hervormingen, maar ook van de vrijheden der Kerk en de uitbreiding van het Evangelie, en dat de katholieke volken zich mogen overtuigen, dat, om eene duurzame vrijheid te erlangen, zij die moeten zoeken te verkrijgen van den oorsprong, waarvan de vrijmaking van het romeinsche volk, zoo wel als der barbaren, is uitgegaan.

Het voorbeeld, door den prelaat van Parijs gegeven, wordt door de liberalen toegejuicht, ofschoon deze niet onduidelijk te kennen geven, dat op den lof, aan de fransche geestelijkheid toegezwaaid, wel wat zoude zijn aftedingen. Zij meenen, dat de Kerk te lang heeft geleden met haren strijd tegen de staatkundige vrijheid, welke zeer door Paus *Gregorius* is volgehouden. Zij vermoeden, dat de prelaat, die met dit mandament het voorbeeld heeft gegeven, van niet daarmede intestemmen, welligt tegenstanders onder de verdere fransche prelaten zal vinden, doch dat het te wenschen is, dat deze tegenstand zal worden overwonnen. Zij schijnen er niet aan te twijfelen, of onder de wettige vrijheid wordt ook die burgerlijke vrijheid in godsdienst-zaken verstaan, die in Frankrijk door de prelaten wordt gevorderd, maar waarvan tot dus verre in Rome geene schaduw gevonden wordt.

LONDEN, 26 September.

De toestand van de Bank levert nog geenszins die verbetering op, welke men reden meende hebben, om te kunnen verwachten. De uitgegevene banknoten bedroegen 22,205,405 ponden; waarvan 4,272,940 in reserve. De werkelijke circulatie bleef alzoo 17,932,465 ponden.

— De engelsche fondsen waren op de beurs van gisteren vaster. De 3 pc. gecons. resc. zijn 86¼, ⅛ verhandeld.

BRUSSEL, 26 September.

De Koning en het koninklijke gezin hebben dit jaar meer aandeel genomen aan de omwentelings-feesten, dan wel in vorige jaren, en dit schijnt nog al genoegen te hebben gegeven. De jonge hertog *van Braband* vertoont zich dikwerf in 't openbaar en schijnt zich, sedert een jaar, zeer gunstig te ontwikkelen.

— De menigte heeft met veel belangstelling de tentoongestelde voortbrengselen van den landbouw bezigtigd, en men meent reden te hebben, om met deze eerste proeve voldaan te kunnen zijn; — iets, 't welk zelfs de organen der oppositie, aan welke het moeite schijnt te kosten, om den minister *Rogier* geregtigheid te laten wedervaren, niet ontkennen.

De prijs-uitdeeling aan de leerlingen van het hooger en middelbaar onderwijs heeft gisteren plaats gehad. Vermits de heer *Rogier*, welke deze plegtigheid voor zeven jaren instelde, ditmaal daar weder bij voorzat, meende men te kunnen verwachten, dat zij bij uitstek luisterrijk zoude zijn. Het tegendeel is waargenomen. De stad Brussel b. v. is, noch voor de vrije universiteit, noch voor het atheneum, daarbij vertegenwoordigd geworden. Daarentegen baarde de tegenwoordigheid van den leuvenschen rector, den heer *de Ram*, veel opzien. Hetzelfde werd ook bij den maaltijd opgemerkt.

— De dag van heden is aan de volksfeesten toegewijd, die rustig schijnen te zullen afloopen. — De aandacht is zeer gevestigd op het militaire schouwspel, 't welk tegen den 28sten is aangekondigd, en waarbij, zoo als men zich voorstelt, al de wisselvalligheden van den oorlog zullen worden vertoond. — Om ongelukken te verhoeden, zullen de strijdende troepen elkander niet dan op honderd passen afstands mogen naderen. Al de schade, welke aan de eigendommen zal worden toegebragt, zal uit 's Rijks kas worden vergoed. Na dit feest, zal de Koning zich naar het kasteel van Ardennes begeven, en welligt eene reis naar Parijs en naar Londen ondernemen.

— Het ministerie wordt steeds aangevallen over het verleend ontslag aan sommige ambtenaren en het verplaatsen van andere. Meer onpartijdigen laten intusschen niet onopgemerkt, dat ditmaal, bij de openbare feesten, de overstrooming van orde-teekenen, pensioenen en gratificatien achterwege is gebleven.

BRUSSEL, 27 September.

Van de zijde der ministeriëlen wordt het berigt bevestigd, dat het Hof van Rome geweigerd heeft, om den heer *Leclerq* als gezant te ontvangen, en deze daarop zijn ontslag als zoodanig heeft verlangd. De heer *Leclerq* behoort tot de liberale partij, en men schijnt van hier, ten aanzien van 's mans denkwijze, berigten naar Rome te hebben gezonden, welke de overheden aldaar tot deze afwijzing hebben doen besluiten.

'S GRAVENHAGE, 28 September.

Bij besluit van den 11den dezer heeft Z. M. de Koning zijne goedkeuring verleend aan het bepaalde bij protocol van de commissarissen der Rijn-oever-Staten, waarbij de vrijstelling van regten bij het vervoer van levensmiddelen op den duitsche Rijn algemeen is gemaakt en verlengd tot October 1847.

Z. M. heeft vergunning verleend tot het aannemen en dragen van de versierselen der turksche ridderorde van den Nichau Iftihar aan den heer *P. Testa*; der Saksen-Weimar-Eisenachsche ridderorde van den Witten Valk (als commandeur) aan den majoor-ingenieur jhr. *J. G. W. Merkes van Gendt*, en aan den inspecteur-generaal van de geneeskundige dienst der land- en zeemagt, den heer *P. L. Beckers*.

Tot controleur van het kantoor van waarborg der gouden en zilveren werken te Maastricht is benoemd de heer *P. Haesebroek*.

Bij onderscheidene besluiten heeft Z. M. goedgevonden: tot burgemeester en secretaris der gemeente Dinxperlo te benoemen *W. Grimm*; op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen aan *C. J. Bos* als burgemeester en secretaris der gemeente Everdingen c. a. aan *A. Warnaars*, als secretaris der stad Enschedé; in plaats van laatstgenoemden als zoodanig te benoemen *P. Jennes*; en aan *W. R. van der Weiden* en mr. *J. P. de Fremerij*, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen, de eerste als burgemeester der stad Dockum, de tweede als burgemeester der gemeente 's Gravesande; dispensatie aan den laatsten te verleenen van de bepalingen van de wet op het notaris-ambt, ten einde gelijktijdig te mogen bekleeden de functien van notaris en van plaatselijken ontvanger aldaar; ter vervanging van denzelven als burgemeester der gemeente 's Gravensande te benoemen *A. J. van de Kasteele*.

HAARLEM, 28 September.

De overland-post heeft berigten uit Batavia tot den 26sten Julij aangebragt, welke hoofdzakelijk inhouden, dat Z. Exc. de gouverneur-generaal besloten heeft, om zijne vaste residentie, zoo mede de algemeene secretarie en de directie der kultures, van Buitenzorg naar Batavia overtebrengen.

In den nacht van den 6den op den 7den Julij zijn niet verre van Sourabaya 194 inlandsche huizen door brand vernield. De schade wordt op *f* 30,000 begroot.

In het laatst van Junij is de schoener *Banca* naar het eiland Poeloe-Nias gestevend, om een in het noordelijke gedeelte van dat eiland gelegene kampong, die sedert eenigen tijd eene vijandelijke houding had aangekomen, te tuchtigen. Dit doel is, zonder eenig verlies aan onze zijde, bereikt, en de vijandelijke kampong is geheel vernield: 1 in de asch gelegd.

— In het laatst van Mei had een stoomschip der engelsche compagnie een hardnekkig gevecht geleverd tegen elf praauwen, met zeeroovers bemand; bij welke gelegenheid deze laatsten de nederlaag hebben geleden. Ten gevolge van dit gevecht zijn vele gevangenen bevrijd geworden.

— In het begin van Mei heeft men in de residentie Menado herhaalde malen hevige schokken van aardbeving waargenomen, waardoor echter geene belangrijke schade is aangerigt.

— De gouverneur-generaal had den 29sten Junij Batavia verlaten, om de meer westwaarts gelegene residentien van Java te bezoeken. Z. Exc. bevond zich in het begin van Julij te Samarang.

— Naar luid van bijzondere berigten, uit Batavia te Amsterdam ontvangen, is door de aldaar gevestigde factorij der nederlandsche Handel-Maatschappij van Singapore het berigt ontvangen, dat door het engelsche gouvernement de sedert het jaar 1824 aan den admiraal, die in de wateren van China het bevel voert, toegekende bevoegdheid, om alle brieven-paketten te openen, was ingetrokken.

Men was in Batavia van gevoelen, dat, in weerwil der beloften van den engelschen gouverneur-generaal van Bengalen, dat maatregelen zouden worden beraamd, om de brieven uit Nederland altijd geregeld te verzenden, het mogelijk was, dat de brieven, in Junij en later naar Batavia gezonden, eerst naar China zullen worden overgebragt en van daar naar Batavia. Men achtte het uit dien hoofde wenschelijk, ter voorkoming van belemmeringen, om de voor Java bestemde brieven aftezenden onder het couvert van eenig te Singapore gevestigd handelshuis.

In de vergadering der Tweede Klasse van het Koninklijke Nederlandsche Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten, van den 9den September jl., is door de leden dier Klasse, de heeren *des Amorie van der Hoeven* en *da Costa* verslag gedaan, nopens eene lastgeving van het bestuur des Rijks, betreffende een punt, 'twelk geacht kan worden met de geschiedenis der vaderlandsche letterkunde en de handhaving van hare eer in naauw verband te staan. Het gevoelen der klasse is namelijk ingewonnen, omtrent de vraag, of het werk van den engelschen geleerden dr. *William Paley*, handelende over de natuurlijke godgeleerdheid, grootendeels ontleend zou zijn aan een gelijksoortig werk, vroeger in het licht gezonden door onzen beroemden landgenoot dr. *Nieuwentijt*. Een aanzienlijk persoon te Londen had dienaangaande een brief doen toekomen aan den nederlandschen gezant daar ter stede, welke laatste dien brief herwaarts had gezonden, opdat zou kunnen worden nagegaan, in hoever de daarin gedane mededeeling gegrond mogt wezen.

Bij vergelijking met het werk van dr. *Nieuwentijt*, 't welk ten titel voert: Regt gebruik der wereldbeschouwing, — met dat van den heer *Paley*, is het den voornoemde leden der Klasse gebleken, dat de engelsche geleerde zich geenszins aan plagiaat of letterdieverij heeft schuldig gemaakt. Zij hebben niet ontveinsd, dat eene zoodanige aantijging tegen eenen man als dr. *Paley*, wiens oorspronkelijke en klassieke arbeid algemeen is gehuldigd, hun vreemd was voorgekomen. De scherpzinnige en rijk belezene hoogleeraar *J. Clarisse* heeft het werk, waarvan hier sprake is, reeds in het jaar 1810 in het nederduitsch vertaald, en met name in het voorberigt, meermalen gewag gemaakt van den welbekenden arbeid van *Nieuwentijt*, zonder schijn of schaduw te hebben bespeurd van zoodanige slaafsche navolging door den engelschen geleerde, die tot het vermoeden van onbearbeide overneming zou hebben kunnen leiden.

De engelsche briefschrijver zou voorts, naar het oordeel der verslaggevers, eene verkeerde beteekenis aan het woord *letterdieverij* hechten, die, naar hunne meening, bestaat in letterlijke of althans onbekookte overneming van denkbeelden, terwijl de aanklager erkent, dat dr. *Paley* de denkbeelden van *Nieuwentijt* naar zijn eigen stijl, orde en oogmerk heeft omgewerkt; iets 't welk wel nimmer kan worden gewraakt.

Het is den rapporteurs voorts wel gebleken, dat de werken van beide geleerden elkander dikwerf op hetzelfde terrein ontmoeten, doch, een iegelijk der beide schrijvers houdt een eigen en alles behalve eenzelvig plan in het oog. *Paley* leidt uit de beschouwing der natuur het teleologisch bewijs af voor het bestaan, de wijsheid, de goedheid en de eenheid van God. *Nieuwentijt* bewijst op ruimere schaal en met veel vruchtbaarder uitkomsten, tegen ongodisten en ongeloovigen, niet alleen het bestaan van God, maar ook de zekerheid zijner onmiddelijke openbaring aan den mensch, de geloofwaardigheid der schriften van het Oude en Nieuwe Verbond, en zulks uit eene regte en diepzinnige beschouwing van de werken in de natuur. Niet alleen het oogmerk, maar ook het plan en de aanleg des werks, is bij beide schrijvers ten eenemale verschillend. Reeds de verdeeling der hoofdstukken geeft de overtuiging, dat zij hunne eigene inzigten, zoo in stijl, manier van voorstellen, als in het betoogen en toepassen, hebben uitgedrukt.

In de vaste veronderstelling, dat *Paley* het werk van *Nieuwentijt* zeer goed heeft gekend, meenen de verslaggevers, dat de engelsche geleerde van hetzelve een wel is waar ruim, doch tevens verstandig gebruik heeft gemaakt; — dat hij wel heeft *overgenomen*, doch geenszins heeft *overgeschreven*, en dat juist de wijze, waarop hij bij dit overnemen is te werk gegaan, van zijne oorspronkelijkheid en zelfstandigheid getuigt. Zij hebben op dien grond besloten, dat de eer, welke van het werk van dr. *Paley* aan onzen landgenoot *Nieuwentijt* toekomt, geenszins moet bestaan in het terugvorderen voor dezen als voor een hem door genen ontstolen eigendom, maar veeleer in het prijzen van onzen vermaarden landgenoot, dat zijn belangrijke arbeid ook nog aan anderen na hem aanleiding heeft kunnen geven tot breedvoerige bijzonderheden of denkbeelden, die door hem zelven, alware het ook slechts ter loops, reeds vroeger waren aangegeven. — De Klasse heeft zich met den inhoud van dit verslag vereenigd en besloten, om daarvan een afschrift te zenden aan Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken.

De heer *J. de Vries* heeft de aandacht der Klasse gevestigd op de aanstaande droogmaking van het Haarlemmer-Meer en op de door de Eerste Klasse genomene maatregelen, ter verzameling van wetenschappelijke feiten bij deze grootsche onderneming. Op grond, dat ook nasporingen voor de kennis der vaderlandsche geschiedenis en oudheden daarbij niet mogten ontbreken, heeft de heer *de Vries* der Klasse voorgesteld, om uit haar midden eene commissie te dien einde te benoemen. Dit voorstel is, ter nadere overweging, in handen van den voorzitter en den secretaris der Klasse gesteld.

Op uitnoodiging der Klasse heeft de heer *J. H. Halbertsma* verslag gedaan, ten aanzien van den geest en de strekking der vereeniging, welke laatstelijk, onder den naam van *Germanisten-Versammlung*, te Frankfort a/m in de maand September des vorigen jaars is gehouden. Uit dat verslag blijkt, dat men tot dusver geene andere vereenigingen van europesche geleerden en algemeene vergaderingen beproefd had, dan voor de natuurkundige en klassische wetenschappen. Deze wetenschappen kunnen uit den aard der zaak niet anders dan bij opzettelijke toepassing met de europesche politiek in verband worden gebragt. Met de oprigting der *Germanisten-Versammlung*, die de beoefenaren van het duitsche *regt*, de duitsche *taal* en *geschiedenis* vereenigde, is de zaak geheel veranderd, daar deze drie onderwerpen in naauwe betrekking staan tot den tegenwoordigen toestand van het geheele duitsche volk en zijne jongste lotgevallen. Na zijn gevoelen te hebben ontwikkeld omtrent de wijze, waarop die drie onderwerpen met den staatkundigen toestand van een volk in verband staan, heeft de heer *Halbertsma* zich bezig gehouden met nategaan, wat door deze vergadering is verrigt. In de eerste plaats is de zoogenaamde Holsteinsche vraag breedvoerig, en dikwerf op eene hartstogtelijke wijze, behandeld. Na dit zuiver *staatkundige* onderwerp, is beraadslaagd over de invoering van een algemeen wetboek voor geheel Duitschland, op duitsche regtsbeginselen gevestigd en voor duitsche behoeften berekend; — over de vrijheid der drukpers; — en voorts over eene constitutie.

Men heeft zich echter niet bepaald tot staatkundige onderwerpen, maar ook vraagstukken van een meer bepaald wetenschappelijken aard behandeld. Al wat in het midden werd gebragt, moest *voor de vuist* worden voorgedragen. *Schriftelijke* vertoogen waren niet veroorloofd. Onder de geleerden, wier redevoeringen bijzonder de algemeene aandacht hebben getrokken, noemt de heer *Halbertsma* den hoogleeraar *Gaupp* uit Breslau, die heeft aangetoond, hoe de duitsche volken zich in Frankrijk onder de inboorlingen hebben gevestigd, waaruit het ras der romanische volken is gesproten, — voorts *Grimm*, die eene beschrijving heeft gegeven van de beginselen, die door hem en zijnen broeder zijn gevolgd, bij de opstelling van hun groot duitsch woordenboek. De heer *Halbertsma* roemt zeer de gemakkelijke en natuurlijke toon, waarop de laatstgenoemde geleerde heeft gesproken. De heer *Dahlmann* heeft de geschiedenis gegeven der jury, die haren oorsprong heeft genomen in Noorwegen, welke instelling van lieverlede is ontwikkeld tot den tegenwoordigen toestand. Als een blijk van het wenschelijke der jury, is door den heer *Dahlmann* gewezen op het voorbeeld van Engeland, waar, volgens zijn beweren, de vonnissen der gezworenen dikwerf regtvaardiger zijn, dan die der regters in de gewone regtbanken.

In de afdeelingen der bijzondere vakken van wetenschap was niets van eenig overwegend aanbelang voorgevallen en de heer *Halbertsma* heeft verkondigd, dat zelfs onderscheidene aanwezigen het doel der vereeniging *in dit opzigt* als mislukt hadden beschouwd. Echter meent de verslaggever, welligt te regt, dat men van eene eerste proeve niet mag verwachten, wat alleen eene herhaalde bijeenkomst en ondervinding van vroegere vergaderingen kan opleveren.

De heer *Halbertsma* verklaart voorts, dat drie zaken vooral zijne aandacht hebben getrokken, vooreerst, dat de bekwame mannen, die in de genoemde vergadering het woord hebben gevoerd, in hunne wijze van voordragt niets van dat nevelachtige, afgebrokene en onbestemde hadden, 't welk velen houden als behoorende tot de eigenschappen van duitsche geleerden; en voorts, dat met geen enkel woord van godsdienstige aangelegenheden bij die gelegenheid is gewaagd. Eindelijk heeft hij met grooten lof melding gemaakt van de feestelijke en vereerende wijze, waarop de gezamenlijke geleerden door de regering en de ingezetenen van de stad Frankfort zijn ontvangen. Vooral had zich de heer *Bethmann* bij die gelegenheid onderscheiden, die de gezamenlijke Germanisten, te gelijk met de leden van het zoogenaamde penitentiaire Congres, te zijnen huize een vorstelijk feestmaal heeft aangeboden.

In het verslag van den heer *Halbertsma* komt voor, dat, daar de meeste vereenigde geleerden Duitschers waren, de vergadering uit den aard der zaak uitsluitend Duitsch moest zijn. Het betrekkelijk geringe aantal deelnemenden uit Engeland, Denemarken en Nederland was oorzaak, dat deze nagenoeg geen invloed konden uitoefenen.

FONDSEN EN BEURSTIJDINGEN.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN

AMSTERDAM, 28 *September.*

	pct.				gebl.
NEDERL. Werk. Schuld	2½	54½	à	55	54¾
» » »	3	65¾	»	66¼	66
» » » resc.	3	65¾	»	66¼	66
» » »	4	85¾	»	86¼	86
» Oost. Ind. Leen.	4	85¾	»	86	85⅞
» Am. Synd.	3½	84-	»	½	84¼
» Handelmaatsch.	4½	164¼	»	165	164¾
» Holl. Spoorw.		100¾	»	101¼	101
» Rijn »	4½		»		
» Aand. Haarl. Meer	4		»		
ENGELAND. Gecons.	3		»		
FRANKRIJK. Inschr. grootb.	3		»		
RUSLAND. Obl. bij *Hope en C.*	5	104¾	»	105¼	105
» » » 1828/29	5	103½	»	104	103¾
» » Amst. 1831	5	95¾	»	96¼	96
» leen. 1840	4	87¾	»	88	87⅞
» inschr. *Stieglitz*	4	87¼	»	¾	87½
» » grootb.	6		»		
» Certific.	6	68	»	½	68¼
» negot. Hamburg	5		»		
POLEN. Aand. 1829 ƒ300:—			»		
» » 1835 » 500:—		140½	»	141½	141
» Oblig.	4		»		
PORTUGAL. Negot. Londen	3	24¾	»	25	24 15/16
» » »	4	24¾	»	25¼	25
» Binnenl.	5		»		
SPANJE. Negot. Londen 1834	5	14¾	»	15	14 13/16
» » onbep. St.	5	14	»	½	14⅛
» Coupons		12½	»	13	12¾
» negot. Londen 1842	3	30	»	½	30¼
» Binnenl. Schuld	3	23½	»	24¼	23 11/16
OOSTENRIJK. Ween. Bank *Goll*	5		»		
» » » »	4	89¾	»	90¼	90
» Metalieken	5	100	»	½	100¼
» » neg. Londen	5		»		
» »	2½	51	»	½	51¼
NIEUW GRENADA. Negot. Londen.	1	18½	»	19	18¾
VENEZUELA. Negot. Londen	2	34¼	»	35¼	35
MEXICO. Negot. Londen	5		»		
LOUISIANA bij *Hope en C.*	5	70¼	»	¾	70½
Geld op Beleening		4½	»	5	4½
dito op Prolongatie		5	»		

Americ. Bank-actien bij *Hope* 3⅞. Brazilie neg. van 1824, 85¾.

De stemming, zoowel in binnen- als buitenlandsche fondsen, was heden flaauwer dan gisteren; de 2½ pc. Ned. 54 13/16, 11/16, ¾; *de 3 pc.* 65⅞, 66, 65⅞; *Handelm.* 164½, ⅞, ¾ *pc. Portug. en 3 pc. Spaansche mede aangeboden; Weener-fondsen, hoewel eerst tot de coursen van gisteren verhandeld, zijn later iets lager gebleven; de overige zonder belangrijke prijsverandering.*

MADRID, 21 September. De 5 pc. 17⅛; de 3 pc. 26; Coup. 14.

FRANKFORT, 26 September. Metall. 104¼. De 3 pc. Spaans. binnenl. 23½.

LONDEN, 25 September. Cons. 86⅛. De 4 pc. Ned. 86½. Brazilie 82½. Mexico 19. Ardoins 19½; de 3 pc. Spaans. 28¼. De 4 pc. Portug. 24.

PARIJS, 26 September. De 3 pc. ult. 75,80, bij *Tortoni.*

ANTWERPEN, 27 September. Ardoins 14½; de 3 pc. binnenl. 23⅛.

WISSELCOURS.

Amsterdam, 28 *September* 1847.

Londen 2 m. ƒ 11,87½; id. kort ƒ 12,07½, geld. Disconto 4 pc.

MARKTBERIGTEN.

ROTTERDAM, 27 September. *Tarwe:* nieuwe Zeeuws., Vlaams. en Overmaas. door kleinen aanvoer 50 cents hooger; goede en puike nieuwe ƒ 12,25 à ƒ 13; mindere ƒ 11 à ƒ 12; jarige ƒ 13,50 à ƒ 15; Poolsche prijshoudend; nieuwe roode ƒ 10 à ƒ 15 per last hooger; 154 p. witbonte Poolsche ƒ 460; 155, 158 p. roode Odessa Poolsche ƒ 365, ƒ 400; 152, 160, 162 p. Cubanca ƒ 280, ƒ 320, ƒ 380; 158 p. n. bovenl. ƒ 385; 160 p. dito ƒ 382, ƒ 390; 162 p. dito Ris ƒ 405; 160, 161, 162, 163 p. dito Hoogl. Kleefs. ƒ 405, ƒ 410, ƒ 415, ƒ 420; 164, 165 p. dito ƒ 425. — *Rogge:* Overm., Zeeuws. en Vlaams., 10 à 20 hooger, ƒ 8 à ƒ 9; Buitenl. ƒ 5 hooger, met redelijken handel; 150, 151 p. n. Rijn ƒ 255, ƒ 262½; 152 p. dito Overijss. ƒ 255; 145 p. Eupatoria ƒ 230; 146 p. mindere dito ƒ 225; 142 p. Riga ƒ 215; 140, 141, 142 p. Archangel ƒ 215, ƒ 220, ƒ 225; 143 p. Riga Poolsche ƒ 220. In veiling: 140 p. ger. Petersb. ƒ 201, ƒ 240; 135, 136 p. dito, voetstoots ƒ 188, ƒ 190. — *Gerst:* Zeeuws., Vlaams. en Overm. winter ƒ 5,80 à ƒ 6,30; dito zomer ƒ 5,60 à ƒ 6; 120 p. n. Old. winter ƒ 178. — *Haver* traag; Zeeuws. en Inl. korte ƒ 3,50 à ƒ 4,50; dito lange ƒ 3 à ƒ 3,90. — *Boekweit*, op 140 p., ƒ 15 lager; n. Noord-Brab. ƒ 233, ƒ 240. — *Erwten:* n. graauwe ƒ 10 à ƒ 13; dito groene ƒ 11 à ƒ 13; dito witte ƒ 11 à ƒ 12. — *Boonen:* Zeeuws. en Walch. witte ƒ 11 à ƒ 12; dito bruine ƒ 11 à ƒ 12,25; dito *paardenboonen* ƒ 7 à ƒ 7,75. — *Koolzaad:* puik Zeeuwsch, Vlaamsch en Overmaasch van 60½ tot 62½ £; mindere kwaliteit en Flakkeesch 59 à 60 £.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 28 September. Den 27sten dezer zijn in Texel binnengekomen Colyer en Hall, beide (st.) van Londen, Doodt van Archangel, Arnesen van Drammen, Gjersoe van Fredrikstadt en Keun van Oudsoen, en uitgezeild de schepen *Theodora en Sara*, kapt. Berk, *Anjer*, kapt. Gerrits, *Dionysia Catharina*, kapt. P. Arenspoot, *Machtilda Cornelia*, kapt. Nannen en *de Jonge Cornelis*, kapt. Klein, alle 5 naar Batavia, *Phoenix*, kapt. de Boer naar Suriname, Hall naar Odessa, A. J. de Boer en de Vries, beide naar Triest, J. A. de Boer naar Civita Vecchia, S. Samuels naar Genua, Idman naar St. Ubes, Dall naar Lisbon, Houtzager naar Nantes, Potjer van Peterburg naar Boulogne, Scholten naar Seaham en Booth naar Newcastle; de wind n. n. w. tot n.

Den 21sten dezer is tusschen Ameland en de friesche kust gezonken het schip *Jonge Willem*, kapt. Dopff, van Amsternam naar Halte.

Den 18den Julij is in de nabijheid van Tjilatjap gezonken doch het volk gered het schip *Cheribon*, kapt. Klein, van Amst. naar Batavia.

Te Zwolle zijn aangekomen Veldhuis van Hull, de Haan van Dundee en Klunder van Archangel. Te Harlingen Stuit van Umea, Kok van Drobak en de Groot van Christiansund. Te Vlissingen het schip *de IJstroom*, kapt. Detering van Arracan, Paterson van Kertch, Svensson, Meijer en Menck, alle 3 van Odessa. Te Batavia de schepen *Doggersbank*, kapt. Smith, *Gerardus Jacobus*, kapt. Ruysch, *Harmonie*, kapt. Bouma, *Margaretha Ida*, kapt. Kramer, *Cornelis Wernard Eduard*, kapt. Hagers, 3 *Vrienden*, kapt. Ruhaak, *Vice Admiraal Gobius*, kapt. Bonn, *Borneo*, kapt. Hansen, *Jan Daniel*, kapt. Zeeman, *Batavia*, kapt. Schoewert, *Johannes Marinus*, kapt. van Delft en *Willem*, kapt. Schroder, alle 12 van Rotterdam, *J. C. J. van Speijk*, kapt. Vonk, *Osiris*, kapt. Stam de Jonge, *Sirius*, kapt. H. Mulder, *Plancius*, kapt. Rotgans, *Nehalennia*, kapt. Bart, *Johanna*, kapt. J. Veenstra, *Christophorus Columbus*, kapt. Welger, *Admiraal Jan Evertsen*, kapt. Kuyper, *Wilhelmina Lucia*, kapt. Carst, *Java Paket*, kapt. Jansen, *Cornelia*, kapt. Ehrensperger, *Aert van Nes*, kapt. J. Noback, *Ambarawa*, kapt. Karst, *Agnetha*, kapt. Dekker, *Javaan*, kapt. P. Dekker, *Diligence*, kapt. Smit, *Marco Bozzaris*, kapt. de Boer, *Goede Verwachting*, kapt. Zeylstra en *Cornelia*, kapt. Deinum, alle 18 van Amsterdam, *Pauline*, kapt. Post van Middelburg en Z. M. stoomschip ETNA, uit Helvoet. In Straat Sunda de schepen *Castor*, kapt. Noodt van Amsterdam en *Samarang*, kapt. Steur van Rotterdam, beide naar Batavia. Te Tagal het schip *Elisabeth Johanna*, kapt. de Boer van Middelburg.

*** G is geplaatst 25 September 1847.

*** Getrouwd:

Mr. C. B. H. ROIJER
en
E. A. M. Baronesse BENTINCK.

Huize SCHOONHETEN, bij *Raalte*, 24 September 1847.

*** Getrouwd:

WORMERVEER, 26 September 1847.

MEINDERT VAN NECK
van *Zaandijk*, en
GRIETJE SCHOUTE.

*** Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON, *A. W. E. SCHLÜTER*, geliefde Echtgenoote van

B. H. W. STÖVE.

BERGE, in het Amt *Fürstenau*,
20 September 1847.

*** SNEEK, 21 September 1847. Heden beviel zeer voorspoedig van eene DOCHTER, *ANNA CARDINAAL*, geliefde Echtgenoote van

B. ALRING HESSELINK.

*** Heden verloste van een *dood* KIND, *E. E. DE VOGEL, VAN BAAR VAN SLANGENBURGH.*

KAMPEN, den 23sten September 1847.

Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, Vrouwe *O. C. A. VAN HEUKELOM*, geb. *STEENLACK.*

LEYDEN, 24 September 1847.

*** ZIERIKZEE, den 25sten September 1847. Heden beviel van een' ZOON, Vrouwe *W. C. J. SCHUURBEQUE BOEIJE*, geboren *VAN DONGEN.*

Jonkheer Mr. JAC. S. BOEIJE.

*** ZUTPHEN, den 25sten September 1847. Bevallen van een' ZOON, Vrouwe *V. M. W. GASINJET—GASINJET.*

*** Heden avond beviel voorspoedig van eene DOCHTER, *L. H. PICHOT DU PLESSIS*, Echtgenoot van

BREDA, 25 September 1847.

J. D. DE ROOIJ.

*** Heden beviel voorspoedig van een ZOON, *J. H. VERSCHOOR*, geliefde Echtgenoote van

TIEL, den 25sten September 1847.

Mr. H. DIJCKMEESTER.

*** Op den 25sten September 1847 beviel te 's GRAVENHAGE voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, Vrouwe *E. M. BERCKMANS DE WEERDT*, geb. *VER HUËLL.*

*** Heden beviel van een' ZOON, Vrouwe *P. S. GRANSBERG*, geb. *HOYNCK VAN PAPENDRECHT.*

ROTTERDAM, 26 September 1847.

*** Op den 26sten September is te AMSTERDAM voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, Vrouwe *C. H. LABOUCHERE*, geboren *VAN LENNEP.*

*** NIENHUIS, in het Graafschap *Bentheim*, den 18den September 1847. Heden overleed alhier, tot onze droefheid, na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van ruim zes en zeventig jaren, onze hooggeachte en geliefde Oom, de Heer WILHELM KRULL.

D. ENGELBERTS.
H. ENGELBERTS,
H. COCK.

*** Heden overleed mijn geliefde Zoon, GERRIT DE JONG, in den ouderdom van ruim 29 jaren.

ALMKERK, 21 September 1847.

A. SNOEK,
Weduwe *G. de Jong.*

Eenige kennisgeving.

*** In AMSTERDAM is overleden, op den 22sten September 1847, tot bittere droefheid van hare Betrekkingen en eenig Zoontje, Mevrouw de Wed. PHILIPP BIBON, geboren CHRISTINE LOUISE MAMMEL, in den nog jeugdigen leeftijd van 32 jaren.

Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed, aan eene ziekte van weinige dagen, mijn dierbare Echtgenoot, de Hoog Edel Gestrenge Heer ADOLF PIETER BOELAARD VAN TUYL, in leven gepensioneerd Kolonel der Infanterie.

Wed. A. P. BOELAARD VAN TUYL,
BORTIER.

UTRECHT, den 23sten September 1847.

*** Heden overleed Mejufvrouw ADRIANA JUDITH BUSSINGH, in den ouderdom van ruim 79 jaren, ten huize harer Zuster *T. Bussingh*, Wed. *I. C. de Vries.*

BENTHUIZEN, 24 September 1847.

Eenige kennisgeving.

*** Na eene kortstondige ongesteldheid overleed op den 16den September, onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Vrouwe ALIDA VAN DER ZEIJDEN, Weduwe van wijlen den Heer *D. Los*, in den ouderdom van ruim zestig jaren.

Uithoofde van afwezige Betrekkingen is dit Berigt niet eerder kunnen geplaatst worden.

NIEUW-BEIJERLAND, 25 September 1847.

Uit aller Naam,
J. LOS.

*** Heden overleed, na eenige jaren sukkeling, nu nog zeer spoedig, aan de gevolgen eener bloedspuwing, mijne geliefde Echtgenoote ANNA MARIA KOLDER HERFST, Binnen-Moeder in het Gasthuis alhier, in den ouderdom van 56 jaren. Wat ik in haar verlies, zullen allen die haar in haar beroep gekend hebben, kunnen beseffen.

J. DUURLIJN.

PURMERENDE, 25 September 1847.

*** Op den 26sten September 1847 overleed te BERGEN OP ZOOM, Vrouwe M. THIJSSEN, Weduwe wijlen den gep. Luit.-Kolonel *H. van der Heijden*, diep betreurd door hare Kinderen.

*** Heden overleed ons Kindje, FERDINAND JACOBUS, slechts veertien maanden oud.

J. M. VAN DEN OUDENDIJK PIETERSE.
A. B. VAN DEN OUDENDIJK PIETERSE,
BERRIJ.

UTRECHT, 26 September 1847.

Eenige kennisgeving.

*** Op den 26sten September 1847 overleed te HAARLEM, in den ouderdom van 78 jaren, de Wel-Edele Heer WOUTER BLADERGROEN, veel geliefde Echtgenoot van DOROTHEA BLADERGROEN, geboren SERVAT.

Eenige en algemeene kennisgeving.

*** UTRECHT, 27 September 1847. Heden overleed ons jongste Kind, GERRIT, ruim tien maanden oud.

C. D. VIEHOFF.
J. S. VIEHOFF,
OTTEN.

*** Ieder die iets te vorderen heeft van den Heer JAN KOP, in leven Kandidaat in de Medicijnen aan de Hooge School te Leyden, overleden te Koog aan de Zaan, wordt verzocht daarvan opgave te doen, ten Kantore van den Notaris D. DONKER, te Zaandijk, vóór den 15den October 1847.

*** Alzoo de Betrekking van BINNENVADER, in het *Oude* en *Nieuwe Gasthuis* te Delft, met den 1sten November aanstaande zal komen te vaceren, zoo worden Ongehuwde Personen, de noodige bekwaamheid daartoe bezittende, van getuigschriften van goed zedelijk gedrag voorzien, en Lidmaat van de Protestantsche Godsdienst zijnde, uitgenoodigd, zich in *persoon*, te adresseren bij den Heer President-Regent van genoemd Gesticht, vóór of uiterlijk op den 10den October 1847.

*** Een HULP-ONDERWIJZER, oud 25 jaren, van de Hervormde Geloofsbelijdenis, houder van den tweeden Rang, met toelating voor het onderwijs in de Fransche, de Engelsche en de beginselen der Hoogduitsche Taal, zag zich gaarne aan eene *goede*, liefst ook *talrijke* School geplaatst; kunnende hij zoo van gedrag als geschiktheid tot het onderwijs de beste getuigschriften overleggen. Reflecterenden gelieven zich met *franco* Brieven, onder de Letters B. Z., te adresseren bij den Boekhandelaar CORNELIS ARRENBERG, op de Noordblaak te Rotterdam.

*** IEMAND van de Hervormde Godsdienst, oud 20 jaren, bezitter van den 3den Rang, geëxamineerd in de Meetkunde en tevens in staat de Muziek en het Koraal te onderwijzen, zag zich gaarne tegen 1 November geplaatst. Adres met *franco* Brieven, onder Lett. B, bij den Boekverkooper R. VOGELENSANK, te Gouda.

*** Een Notaris ten Platten Lande, in het Arrondissement Zutphen, Provincie Gelderland, biedt zich aan, om aan eenen JONGELING, van goeden Huize, niet beneden de 15 jaren oud, van de Protestantsche Godsdienst en daartoe geschiktheid bezittende, tegen billijke vergoe-

ding, opleiding te verschaffen voor het Notaris-Ambt en andere Administrative Werkzaamheden. Men vervoege zich ten spoedigste, bij *vrachtvrije* Brieven, onder de Letters A. B., aan den Boekhandelaar A. F. H. VAN TR. DE BRUIJN, te Doesborgh.

*** Een fatsoenlijk Jongeling, van de Protestantsche Godsdienst, oud 20 jaren, 5 jaren als Leerling in het vak van *Tabak* werkzaam geweest, zag zich gaarne tegen 1 November e. k., in eenen dergelijken Handel, als BEDIENDE geplaatst, tegen genot van Kost en Inwoning, zijnde van de beste getuigschriften voorzien. Iemand hierop reflecterende, gelieve zich te adresseren met *franco* Brieven, onder Lett. V. D., bij den Boekh. B. DEKEMA, te Utrecht.

*** Men vraagt aan een Instituut TWEE SECONDANTEN, elk boven de 20 jaren oud, voorzien van goede getuigschriften. De een, Protestant, moet in staat zijn het Fransch en de beginselen van het Engelsch te kunnen Onderwijzen; de andere, R. C., dient de beginselen van het Fransch te kennen. Benevens Kost en Inwoning is het Salaris van den eerste *f* 200 à *f* 250, dat van den tweede *f* 60 à *f* 80. Brieven *franco*, Letter O, aan de Boekhandelaars BROESE EN CIE., te Breda.

*** Wordt gevraagd, op een Buitengoed in Gelderland, eene JUFVROUW, van de Protestantsche Godsdienst, in staat en genegen om Onderwijs te geven aan 3 Kinderen, in de Fransche en Hollandsche Talen en wat verder tot eene beschaafde opvoeding behoort, en tevens behulpzaam te zijn in het Huishouden; bij eene vriendschappelijke behandeling is men genegen eenig Salaris te geven. Wordt verzocht optegeven waar men informatien kan bekomen, met eigenhandig geschreven en geteekende Brieven, *franco*, onder Letter W., bij de Boekhandelaren J. G. VAN TERVEEN EN ZOON, te Utrecht.

*** Men vraagt tegen November, in een fatsoenlijk Huisgezin, eene BONNE van de Gereformeerde Godsdienst, in staat om zeer Jonge Kinderen te verzorgen; zij moet goed kunnen Wollen- en Linnen-Naaijen en Mazen. Adres *franco* Brieven, onder Letter O, bij den Boekverkooper A. VAN BENTEN, te Leyden.

*** **G E L D**

OP HUIZEN EN LANDERIJEN, ZOO BINNEN ALS BUITEN DEZE STAD.

Tot den Interest van 5 pct. belast men zich met de bezorging van Gelden op Hypotheek op Huizen, en tot minderen Intrest op Landerijen. Verder belast men zich met Koop en Verkoop van EFFECTEN, WISSELS, COUPONS, alsmede van HUIZEN en AFFAIRES; alsmede met het Incasseren van WISSELS, ACCEPTATIEN, ORDERBRIEFJES en PRETENTIEN; alles tegen een matig Commissieloon. Adres aan het BUREAU DE PLACEMENT, Prinsengracht, bij 't Molenpad, N°. 223, te Amsterdam. Brieven *franco*.

*** De Directeur der *Amsterdamsche Stoomboot-Maatschappij*, heeft de eer naar aanleiding van Art. 12 en 13 der Statuten, Heeren Deelhebbers in die Maatschappij uit te noodigen, tot het bijwonen eener ALGEMEENE VERGADERING, welke zal worden gehouden op Woensdag den 9den October aanst., des avonds ten 7½ ure, in *den Garnalen Doelen*, op den Singel alhier, ter behandeling van al hetgeen bij eerstgemelde Artikel is voorgeschreven.

De Directeur voornoemd,
Amsterdam, PAUL VAN VLISSINGEN.
den 21sten September 1847.

De ondergeteekende heeft de eer zijne geachte begunstigers door deze te berigten, dat hij uit Parijs heeft ontvangen, eene extra schoone sortering, naar den laatsten smaak gemaakte Satijnen-, Zijden- en Everleste COLS of HALSDASSEN, met en zonder Slippen, alsmede met Satijn Overhemd er aan; zwarte en gekleurde Satijnen Echarps; fijne Halsboorden en Voorhemdjes; Handmanchetjes; beste Zijden en Garen Gomélastieke Bretels; Huismutsjes; Glacé-, Berliner-, Garen-, Zijden- en Harstlederen, gevoerde en ongevoerde Handschoenen; Heeren- en Militairen Halsdassen en Ridderlinten; recommandeerd zich mede tot de verkoop van echte Eau de Cologne; Macasser-, Haarlemmer- en zuivere Patent-Olie; Lampen-, Was- en Nacht-Lichten; Kammen, Schuijers, Pomaden, Zepen en Scheer-Benoodigdheden, enz., enz. De civiele prijzen en goede kwaliteit doet hem wenschen het debiet te behouden, dat hij met dankzegging alhier bijna 25 jaren heeft mogen genieten. Brieven om Goederen *franco*.

A. J. DE LA PORTE, Koningstraat,
hoek Paarlaarsteeg, bij de Groote Markt, te Haarlem.

*** De onderteekende Ontvanger der Accijnsen te Haarlem maakt bekend, dat van af Maandag den 4den October 1847, het KANTOOR van gemelde Rijks-Belasting zal gehouden worden in de Groote Houtstraat, Wijk 4, N°. 25.

De Ontvanger,
J. SANDBERG.

*** De ondergeteekende heeft de eer aan zijne geëerde Stadgenooten en verdere begunstigers te berigten, dat zijn MAGAZIJN weder ruim voorzien is van fraaije moderne Haarden en Kagchels, fijn gepolijste Haardstellen, diverse Brandwaarborg-Kasten, Spaarovens, onderscheidene soorten van ijzeren Stoelen, Tafels, Tuin- en Vestibule, Banken, ijzeren Ledikanten, Wiegen, Vuurmanden, Turf-, Bloem- en Waschmanden, en vele andere Artikelen; ook worden door hem vervaardigd zeer accurate-Bascules of Weegbruggen, tot het wegen van de kleinste tot de zwaarste hoeveelheden, in soorten, die eenen last van 50 tot 6000 Ned. ℔ kunnen dragen, zoowel enkele als dubbele constructie, als ook voor bijzondere fabriekmatige Inrigtingen.

Belovende hen, die den ondergeteekende met hunne orders gelieven te vereeren, eene allezins honnette en civiele behandeling.

F. B. MEIJLINK.
Spaarne, Wijk 2, N°. 177, te Haarlem.

*** Te HUUR, met 1°. November 1847, een HEERENHUIS, met eenen grooten TUIN, voor *f* 120 's jaars, een klein uur van 's Hertogenbosch, nabij den Straatweg op Grave. Adres bij E. LION EN ZONEN, te 's Hertogenbosch, onder Letter G. Brieven *franco*.

*** **T E H U U R,**

terstond of met 1°. November aanstaande: Eene aangename BUITENPLAATS, geschikt voor *Zomer-* en *Winterverblijf*, watervrij, gelegen in de Kom van het Dorp Voorst, bij Kerk en School, 1 uur van Zutphen en 2 uren van Deventer, aan een Zijtak van den grooten Straatweg op Zutphen, Arnhem, Deventer en Utrecht. Het Huis bevat 5 zeer goede behangen Kamers, Knechts- en Meiden-, Mangel- en Provisiekamers, ruime Keuken, Stalling voor twee Paarden, groote Bergplaats voor Brand, Rijtuigen, enz. Er kan, naar verkiezing, een of twee groote Tuinen, met beste Vruchtboomen en een Boomgaard van 130 draagbare Boomen bij gehuurd worden.

Adres Letter W, te Zutphen, bij den Heer W. J. THIEME, met *franco* Brieven.

*** Door verandering van Affaire wordt UIT DE HAND TE KOOP gepresenteerd: Eene in volle werking zijnde GRUTTERIJ, met deszelfs TOEBEHOOREN, waarin jaarlijks 40 Last wordt verwerkt en die nog voor meerdere uitbreiding vatbaar is. Het HUIS met TUIN is mede voor een matigen prijs te KOOP, en alles naar verkiezing te aanvaarden. Te bevragen met *franco* Brieven, onder Letter S, of in *persoon*, bij den Boekhandelaar F. H. KROON, te Oudewater.

*** Voor een Medicinæ Doctor of Genees-, Heel- en Verloskundige bestaat de gelegenheid ter overneming van eene GENEESKUNDIGE ZAAK, in eene volkrijke Gemeente in de Provincie Utrecht. Zij die hierop mogten attenderen adresseren zich in *persoon* of met *portvrije* Brieven, onder de Letters A. B., aan het Bureau der *Utrechtsche Courant*.

*** Men zal op Zaturdag den 2den October 1847, des namiddags ten vijf ure, in *het Lokaal van Verkoopingen*, te Utrecht, achter St. Pieter, in het openbaar verkoopen:

Een net betimmerd HEEREN-HUIS, ERF, GROND en TUIN, staande en gelegen te Utrecht, aan de Oostzijde van het Predikheeren-Kerkhof, Wijk H, N°. 167, voorzien van eenen met wit Marmer bevloerden Gang, zes Kamers, allen behangen, gestukadoord of geplafonneerd en vier met Stookplaatsen, Alcove, Keuken, Kelder, Zolder en aan het einde van den Tuin eene Schuur. Te aanvaarden 1 November 1847.

Breeder bij Billeten en nader onderrigt ten Kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK, te Utrecht.

*** Op Zaturdag den 9den October 1847, des namiddags ten 5 ure, zal ten overstaan van den Notaris C. LENS, te Utrecht, in *het Lokaal der Verkoopingen*, achter St. Pieter, aldaar, in het openbaar worden geveild en verkocht:

Een hecht en sterk HUIS, met KOETSHUS, STAL en verdere GETIMMERTE, met grooten TUIN, uitmuntend geschikt om tot eene *Fabriek* van grooten omvang te worden ingerigt, gelegen te Utrecht, buiten de Wittevrouwen Poort, Wijk I, N°. 121, voorzien van tien zoo Beneden- als Bovenkamers, allen behangen, vele met Stookplaatsen, Keuken, Zolders, Kelders en verdere Gemakken. Dadelijk te aanvaarden.

Breeder bij Billetten en nader onderrigt te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris.

*** **PUBLIEKE VERKOOPING**
VAN
B O U W L A N D E N.

De Notaris G. J. KOLFF, zal, ten verzoeke zijner Principalen, op Zaturdag den 2den October 1847, des morgens om 10 ure, te Herwijnen, in de Herberg *de 3 Morianen*, doen inzetten en veertien dagen daarna, zijnde Zaturdag den 16den October 1847, terzelfder tijd en plaats, finaal verkoopen:

Vier stukken extra beste BOUWLANDEN, te zamen groot 8 Bunders, 22 Roeden, 90 Ellen, aan en bij elkander zeer gunstig gelegen in de Kom van het Dorp Herwijnen; gedeeltelijk in en uit de pacht, en welke de laatste zesjaren hebben opgebragt *f* 730,00.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris voornoemd. Brieven *franco*.

*** Mr. N. G. FRANCKEN, Notaris te Elst (Gelderland), zal namens den Eigenaar J. SANDERS, op Woensdag den 13den October 1847, bij inzet, en den 27sten dier Maand bij toeslag, beide des voormiddag ten 11 ure, ten huize van *J. T. Erdkamp* aldaar, in het openbaar verkoopen: Den welbeklanten WIND-KOORNMOLEN van voornoemd Dorp Elst, welk, met deszelfs Buurtschappen, heeft eene bevolking van ruim 2600 zielen, met welingerigt WOONHUIS en BAKKERIJ; voorts ROSMOLEN en twee SCHUREN, TUIN, BOOMGAARD en TABAKSLAND, zamen groot 57 Roeden, 80 Ellen.

*** **VERKOOP VAN VASTE GOEDEREN.**

In het Logement *de Keizerskroon* te Zutphen, zullen op Dingsdag den 5den October 1847 in het openbaar ingezet, en 14 dagen later, zijnde den 19den dier maand, telkens des voormiddags om 10 ure, finaal verkocht worden:

1°. Een kapitaal goed onderhouden HUIS en ERF, in de Lange Hofstraat ter gez. Stede, Wijk C, N°. 192; bevattende drie Benedenvertrekken, vijf Bovenkamers, twee Zolders en Vlieringen, ruime Keuken en Kelder, open Plaats, marmeren Gang, Welwaterspomp, Regenbak, enz.

2°. Een daarnaast gelegen nieuw getimmerd FABRIEKGEBOUW, lang circa 20½ El, breed 6 El, waarin eene *Platloodgieterij* wordt uitgeoefend; alsmede de daarbij behoorende ruime TUIN met KOEPEL.

Deze Percelen 1 en 2 worden ook in Massa geveild.

3°. Een HUIS en ERF, in de Kuiperstraat terzelfder Stede, Wijk C, N°. 78, waarin twee Beneden- en drie Bovenkamers, twee ruime Zolders, Vliering, Keuken, open Plaats, enz.

4°. Een daarnevens gelegen goed onderhouden STAL en ERF, geschikt tot berging van twee of meer Paarden en Rijtuigen.

Deze beide laatste Percelen komen insgelijks in *Massa*.

Allen zijn inmiddels *uit de Hand te Koop*.

Om nadere informatien vervoege men zich ten Kantore van den Notaris H. F. LULOFS, te Zutphen. Brieven *franco*.

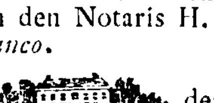

De Notaris J. C. SCHADEE, residerende te Zeijst, zal op Dingsdag den 12den October 1847, des namiddags ten één ure precies, in het hierna te omschrijven Perceel, publiek verkoopen:

Het van ouds gerenommeerde en druk bezochte LOGEMENT genaamd *HET HOF VAN HOLLAND*, zeer aangenaam en allervoordeeligst gelegen aan het voornaamste en levendigste gedeelte van het Dorp Zeijst, aan den Straatweg van Utrecht op Arnhem, alwaar de Omnibusdienst van- en naar het Station Zeist-Driebergen voor den Rhijn-Spoorweg geregeld bijgehouden wordt; bestaande in eene ruime, hechte, sterke, weldoortimmerde en goed onderhoudene HUIZINGE, waarin twee en twintig Boven- en zes Benedenkamers, meest alle behangen en met Stookplaatsen, Vertrekken voor Dienstboden, groote goed ingerigte Keuken en Provisiekamer, Waschhok, ruime Hooi- en Droogzolders, Kelder, Regen- en Welwaters-Pompen en andere vereischten, sedert onheugelijke jaren tot Logement en Uitspanning gediend en nog met het beste succes uitgeoefend wordende, met derzelver Koetshuis, ruime Stallingen tot plaatsing van meer dan 100 Paarden, Bergschuur, Tuin, Erven, Grond en de Boomen voor aan den Straatweg staande, te zamen groot 23 Roeden 40 Ellen, Kadaster Sectie B, Nos. 276 en 278.

Te aanvaarden primo November 1847.

Bij Biljetten breeder omschreven en te bezigtigen Dingsdag en Vrijdag van iedere week, alsmede daags voor den verkoop, van des voormiddags 10 tot des namiddags 4 ure, op vertoon van een Toegangbiljet, terwijl nadere informatien verkrijgbaar zijn, zoo ten Kantore van den Heer F. N. VAN BERN, Burgemeester van Zeijst, als van den Notaris SCHADEE, hierboven genoemd. Brieven *franco*.

*** W. VAN DER VLUGT, N. J. VAN BEMMEL, J. H. BRINKMAN en J. DE SAUVAGE HAARTMAN, Makelaars, presenteren (als lasthebbende van hunnen principaal) op Zaturdag den 23sten October 1847, in het Logement *de Gouden Leeuw*, te Haarlem, in publieke veiling te verkoopen,

Ten overstaan van den Notaris Mr. P. MABE JR., in tegenwoordigheid van den Edel-Achtbaren Heer Kantonregter te Haarlem:

Een HUIS, waarin eene *Broodbakkerij* wordt uitgeoefend en ERVE, staande en gelegen aan de noordzijde van de Botermarkt te Haarlem, geteekend Wijk 4, N°. 886, Kadaster Sectie C., N°. 1340, groot 80 Ellen.

Breeder bij Billetten omschreven en nadere informatie bij bovengemelde Makelaars. De bewijzen van Eigendom en Veilconditien zullen drie dagen voor en op den Verkoopdag te zien zijn bij den Notaris voornoemd.

*** A. F. H. VAN TR. DE BRUIJN, te Doesborgh, heeft heden uitgegeven:

WENKEN EN LESSEN TER VOORBEREIDING TOT HET ACADEMIELEVEN,
IN BRIEVEN AAN EEN GYMNASIAST, DOOR
Dr. *CHR. BOMHARD*,
SCHOOLRAAD EN PROFESSOR TE ANSBACH.
UIT HET HOOGDUITSCH VERTAALD DOOR
***W. IMMINK*, Predt. te Doesborgh.**
PRIJS GECARTONNEERD *f* 2,50.

Het Theologisches Literaturblatt, N°. 83,1845, zegt onder anderen van dit werk:

„ *Het is moeijelijk te zeggen, wie het met grooter nut zal gebruiken*, OF *de jongeling, die op den hoogsten trap van het Gymnasium staat*, OF *de Vader en Raadsman*," enz. — en verder: „ *Daarom zullen Leeraars en Geestelijken den Schrijver dankweten, dat hij de* STUDIEN *en* LEVENSBETREKKINGEN, *van den Gymnasiast in het laatste jaar voor zijn vertrek naar de Hoogeschool, zoowel van den* WETENSCHAPPELIJKEN, *als van den* ZEDELIJKEN *kant*, IN ELK OPZIGT *heeft toegelicht*." enz. enz.

*** Bij C. CAMPAGNE, te Tiel, ziet op heden het licht:

HET BRIEVENSCHRIJVEN

gemakkelijk gemaakt, of Handleiding tot het stellen van Brieven bij allerlei gelegenheid, door W. J. OLIVIER. Prijs 55 Cents.

Reeds sedert lang bestond er hier te lande behoefte aan een beknopt en min-kostbaar Werkje, bevattende Voorschriften van Brieven, die bij allerlei gelegenheden, zoo wel in den Handel, als in het dagelijksche leven kunnen te pas komen. De Uitgever hoopt dat bovenstaand Boekske, door de bekwame hand van den Heer *Olivier* bezorgd, daartoe aan velen nuttig zal zijn, en een gunstig onthaal moge vinden.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.